

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЈУЖНА СРБИЈА

Бр. 305/2021-6

15. 03. 2021. год.

Лесковац, Партизанска бр. 7

На основу члана 28. став 1. Закона о заштити од пожара (*"Сл. гласник РС"*, бр. 111/2009, 20/15 и 87/2018), Савет Академије на седници одржаној 15.03.2021. године доноси

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Субјект правила заштите од пожара је АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЈУЖНА СРБИЈА – ЛЕСКОВАЦ.

Академија је основана Одлуком Владе Републике Србије (05 број 022-5272/2019 од 30.05.2019. год.) и то статусном променом спајања Високе пословне школе струковних студија у Лесковцу, Владе Јовановића бр. 8, Високе пољопривредно-прехранбене школе струковних студија у Прокупљу, ул. Ђирила и Методија бр. 1, Високе школе за васпитаче струковних студија Гњилане са привременим седиштем у Бујановцу, ул. Карађорђевог трг бб, Високе технолошко уметничке струковне школе у Лесковцу, ул. Вилема Пушмана бр. 17 и високошколске јединице Блаце, са одељењима у Димитровграду и Јагодини. Након статусних промена Академија Јужна Србија у свом саставу има пет Одсека без својства правног лица и то:

1. Одсек за пословне студије, са седиштем у Лесковцу у ул. Владе Јовановића бр.8,
2. Одсек за пољопривредно-прехранбене студије, са седиштем у Прокупљу, ул. Ђирила и Методија бр. 1,
3. Одсек студија за васпитаче, из Гњилана са привременим седиштем у Бујановцу, ул. Карађорђевог трг бб и
4. Одсек за технолошко уметничке студије, са седиштем у Лесковцу у ул. Вилема Пушмана бр. 17. и
5. Одсек за пословне студије, са седиштем у Блацу у ул. Краља Петра I бр.1

Опште одредбе

Члан 1.

Овим правилима заштите од пожара (даље: **правила**) уређује се организација процеса који умањују ризике од пожара и уколико пожар избије, спречавања његовог ширења и безбедне евакуације људи и имовине, у складу са Планом евакуације и упутствима за поступање у случају пожара, утврђеним овим правилима.

Правилима уређује се и начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара и обавезе лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара и других запослених.

Члан 2.

Заштита од пожара, у смислу ових правила, представља скуп мера и радњи које корисник објекта одсека предузима ради остваривања циљева из члана 1. ових правила.

Члан 3.

Заштита од пожара организује се и спроводи непрекидно, у складу са Законом, другим прописима и овим правилима.

Члан 4.

Правила заштите од пожара обухватају:

1 Организацију технолошких процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена евакуација људи и имовине и спречено његово ширење;

2. Мере заштита од пожара и експлозије сходно намени објекта одсека са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;

3. Одговорност и дужности руководећих и других запослених у организовању и спровођењу мера заштите од пожара;

4. Доношење Плана евакуације и Упутства за поступање у случају пожара и (План евакуације и Упутства за поступање у случају пожара морају били истакнути на видљивом месту);

5. Начин обуке запослених из области заштите од пожара;

6. Техничку опрему и средства за гашење пожара;

7. Прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта одсека;

1. Организација технолошких процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да случају његовог избијања буде обезбеђена евакуација људи и имовине и спречено његово ширење

Члан 5.

Технолошки процеси као и радови са отвореним пламеном у близини запаљивих материјала, експлозивних и других материјала који могу изазвати пожар, морају бити организовани на такав начин да зависно од природе и услова рада опасност од пожара буде отклоњена.

При пројектовању, изградњи нових објеката одсека, адаптацији и реконструкцији постојећих објеката одсека, уградњи уређаја и опреме са тим објектима обавезна је уградња уређаја који омогућавају благовремено откривање и јављање пожара.

Објекат одсека мора бити снабдевен ватрогасном опремом и другом прописаном опремом за гашење пожара.

Све уграђене инсталације у објекту одсека морају се одржавати у исправном стању и периодично контролисати у складу са техничким прописима и стандардима на које се ти прописи позивају.

На путевима, пролазима, платоима и сличним прилазима објектима одсека који су предвиђени за пролаз ватрогасних возила или евакуацију људи или имовине угрожених пожаром није дозвољено градити или постављати објекте или друге препреке.

Електричне, вентилационе, топлотне, громобранске, канализационе и друге инсталације и уређаји морају се извести односно поставити тако да не представљају опасност од пожара и експлозије.

Запослени у чији делокруг задатка послова спада одржавање појединих инсталација и уређаја дужни су да врше контролу исправности и правилног функционисања тих уређаја и инсталација тако да у случају оштећења не изазову пожар или експозију.

Запаљиви материјал и опрема се не сме смештати на простору који није удаљен најмање 6 m од габарита објекта одсека ако техничким прописима није другачије одређено.

Пословни простор око објеката одсека са травнатим површинама и ниским растињем мора се редовно косити и резати а покошена трава и растиње одлагати на за то предвиђено место.

Коришћење грејних тела, термоелектричних апарата и уређаја може се вршити уз посебне мере опреза и приликом напуштања просторије у којој се користе исти се обавезно искључују (одговорни запослени у својим радним просторијама).

У просторијама у којима се чува папирна документација (регистратори, архива, документи и књиге) морају бити удаљени најмање 60 cm од таванице и сијаличног места а ширина пролаза између документације најмање 80 cm.

Ускладиштење материјала у складишним просторима врши се у складу са прописима и стандардима при чему се морају обезбедити несметани пролази (пожарни путеви) и одговарајуће растојање ускладиштењеног материјала од извора енергије.

Све лабораторије, кабинети и друге просторије у којима се држе боце са запаљивим гасовима – течностима или др. морају бити посебно обезбеђене од пожара (забрањено пушење, употреба отвореног пламена и др.)

Прилазни и пролазни путеви у оквиру објекта одсека као и улази, излази, пролази и степеништа у објектима морају стално бити слободни за несметани пролаз.

Рад са отвореном ватром и уређајима са усисним површинама, апаратима за заваривање, резање и лемљење, може се обављати у просторијама тек пошто се претходно набави одобрење надлежног органа и преузму мере заштите од пожара и обезбеде средства за гашење пожара.

Пре отпочињања радова заваривања, руководилац радова обавестиће Лице задужено за организовање послова заштите од пожара о месту и времену обављања тих радова које ће издати писано одобрење за извођење тих радова и наложити мере које се претходно морају предузети.

Истрошени материјал, пластична папирна и друга амбалажа, пиљевина, као и други отпадни материјал, по завршетку радне смене мора се изнети из тих просторија и одложити у металне посуде са поклопцем.

На таванима и поткровљима објекта одсека забрањено је држање било каквог материјала и опреме за гашење пожара.

Уређаји и опрема, средства за гашење пожара морају бити постављени на приступачна и видна места у објектима одсека, и могу се користити само за потребе локализовања и гашења пожара.

Места где се у објекту одсека налазе средства и опрема за гашење пожара видно треба означити посебним ознакама.

По завршетку радног времена уочи викенда и за време празника извршити обилазак свих простора и евидентирати нађено стање.

2. Мере заштита од пожара и експлозије сходно намени објекта одсека са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара

Члан 6.

Послове спровођења превентивних мера заштите од пожара и експлозија у одсечима Академије струковних студија Јужна Србија - ул Владе Јовановић бр.8, обавља Председник Академије, Помоћници председника Академије, Руководиоци одсека, Лице за организовање послова заштите од пожара и остали запослени.

2.1. Председник Академије, помоћници председника Академије и руководиоци одсека

Члан 7.

Председник Академије, помоћници председника Академије у сарадњи са руководиоцима одсека у систему заштите од пожара. поред послова који су му стављени у

надлежности, законом и прописима донетим на основу закона и овим Правилком врши следеће послове и задатке:

1. Доноси Правила заштите од пожара, план евакуације и упутства за поступање у случају пожара као и Програм обуке запослених из области заштите од пожара;
2. Доноси обавезујућа акта: Упутства, правила, инструкције, наредбе и сл. у области заштите од пожара;
3. Обезбеђује средства, утврђује потребна средства за заштиту од пожара и одобрава њихово коришћење;
4. Остварује увид у стање организације заштите од пожара и степена безбедности и предузима потребне мере;
5. Разматра налазе, извештаје и решења инспекцијских органа и предузима мере да се утврђени недостаци отклоне у датим роковима;
6. Обезбеђује услове за благовремено и потпуно информисање запослених са стањем организованости и спровођењем прописаних и наложених мера заштите од пожара и предузетим мерама за даље остваривање и унапређивање те заштите;
7. Утврђује материјалну и другу одговорност осталих руководиоца у процесу рада;
8. Врши и друге послове и задатке који доприносе унапређењу заштите од пожара;
9. У случају када су уочена одступања која могу угрозити животе запослених, посетилаца и имовину школе, одмах предузети мере у циљу њиховог отклањања.

Члан 8.

Председник академије је одговоран за организовање и непрекидно спровођење заштите од пожара, спровођење прописаних и наложених мера заштите од пожара и унапређење заштите од пожара у складу са законом.

Председник Академије своје обавезе из области заштите од пожара извршава преко помоћника, лица за организовање послова из области заштите од пожара са положеним стручним испитом, руководиоца одсека, шефова катедри, домара, помоћног радника, портира и радника обезбеђења и осталих запослених.

2.2. Лице за организовање послова заштите од пожара

Члан 9.

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара са положеним стручним испитом има следеће дужности:

- 1) спроводи превентивне мере заштите од пожара утврђене Законом, другим прописима и овим правилима;
- 2) редовно контролише функционисање уређаја за аутоматску дојаву пожара и у случају неисправности одмах предузима потребне мере за спречавање нежељених последица и довођење уређаја у исправно стање (уколико поседује);
- 3) утврђује број и размештај противпожарних апарата, хидрантске и друге опреме, контролише њихову исправност и предузима потребне мере ради њихове замене, поправке, сервисирања и сличних интервенција;
- 4) учествује у припреми предлога правила и других аката из области заштите од пожара и после њиховог доношења, спроводи тим актима утврђене мере које су му стављене у задатак;
- 5) непосредно контролише спровођење утврђених или наложених мера заштите од пожара и у случају констатовања одређених неправилности и недостатака, због којих постоји непосредна опасност од избијања пожара, без одлагања налаже или предлаже хитно отклањање уочених неправилности или забрану рада;
- 6) учествује у припреми програма и спровођењу основне обуке запослених и у практичној провери њихових знања из области заштите од пожара;
- 7) прати прописе из области заштите од пожара, као и техничка достигнућа из те области и у складу с тим, предлаже и предузима потребне мере ради унапређења заштите од пожара;
- 8) предлаже и контролише спровођење мера и норматива заштите од пожара приликом адаптација, реконструкција, поправки и сервисирања које се врше у објектима одсека;
- 9) води прописане евиденције и
- 10) обавља и друге послове из области заштите од пожара.

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара за свој рад (или ангажовано правно лице), као и вршење дужности из става 1. овог члана одговорно је председнику Академије.

2.3.Остали запослени

Члан 10.

Запослени су дужни да се у свом процесу рада придржавају мера заштите од пожара прописаних Законом, техничким прописима и стандардима, овим Правилном као и мера које им налажу председник Академије, помоћници председника, руководиоци одсека и лице за организовање послова из области заштите од пожара:

1. Да предузимају, спроводе и придржавају се прописаних мера заштите;
2. Да откривају, спречавају и пријављују појаву која може да изазове пожар и угрози живот и здравље запослених као и имовину одсека;

3. Да у току рада контролишу функционалност и исправност опреме за рад, уређаја, инсталација и других средстава на свом радном месту и да сваки квар или неисправност пријаве непосредном руководиоцу или лицу за организовање послова из области заштите од пожара;

4. Да прописно рукују опасним материјама (органичким и неорганичким растварачима алкохолима, хемикалијама, горивима и др. запаљивим материјама) као и свим материјама и изворима који могу изазвати пожар и предузимају мере прописане за њихово коришћење;

5. Да присуствују обуци и провери знања из области заштите од пожара, упознају се са опасностима на свом радном месту и процесу рада, упознају се са поступком у случају пожара, употребом средстава за гашење пожара и њиховом наменом и практичном употребом;

6. Да непосредно учествују у гашењу пожара ако то могу да ураде без опасности по себе и друга лица, да учествују у спасавању људи и имовине и санирају последице пожара;

7. Да користе средства и опрему за личну заштиту на раду, на начин који је прописан упутством произвођача.

2.3.1. Права и обавезе запослених

Члан 11.

Права запослених из области заштите од пожара су.

Да захтева од председника Академије, помоћника, руководиоца одсека и лица за организовање послова заштите од пожара да га упозна са мерама и опасностима од пожара и експлозије на пословима и радним задацима које обавља, као и да га упозна са спровођењем потребних мера заштите од пожара;

Да одбије рад на пословима и радним задацима где постоји опасност од пожара и експлозије када му прети непосредна опасност по живот а због недостатка одговарајућих мера заштите од пожара.

Да учествује у спровођењу мера заштите од пожара у одсецима.

Да обавља своје послове и радне задатке на начин који обезбеђује потпуну личну сигурност, сигурност осталих запослених и сигурност имовине, да пријави непосредном руководиоцу или лицу за организовање послова заштите од пожара сваку појаву која би могла да доведе до пожара или експлозије.

Члан 12.

Непридржавање или непредузимање мера заштите од пожара прописаних законом, другим прописима овим Правилном или другим актима Академије, представља тежу повреду радних обавеза.

Одредбе овог Правила обавезне су и примењују се и на све запослене који нису стално запослени као и на запослене других правних лица који по било ком основу раде или изводе радове у објектима одсека.

Члан 13.

Организација заштите од пожара у одсесима спроводи се преко лица за организовање послова из области заштите од пожара, који је дужан да у извршавању постављених задатака непосредно сарађује са запосленима приликом израде упутстава и других аката из области заштите од пожара.

4. Доношење Плана евакуације и Упутства за поступање у случају пожара и (План евакуације и Упутства за поступање у случају пожара морају били истакнути на видљивом месту).

Члан 14.

У случају избијања пожара у одсесима Академије струковних студија Јужна Србија ЛЕСКОВАЦ, ради безбедне евакуације људи и имовине и спречавања ширења пожара, поступа се по Плану евакуације и упутствима за поступање у случају пожара (даље: **План евакуације**).

План евакуације доноси Савет Академије струковних студија Јужна Србија.

План евакуације истиче се на видљивим местима у објектима одсека у приземљу, спратовима у близини свих излазних врата.

План евакуације састоји се од текстуалног дела који се налази у прилогу правила.

План евакуације састоји се и од графичког дела (цртежа) са следећим основном садржином: *распоред просторија; провци кретања угрожених у случају евакуације означени стрелицама у боји; нумерација просторија, степеништа и евакуационих излаза;*

У графички део Плана евакуације, поред садржине из става 2. овог члана, уносе се по потреби и места разводних електро ормана и други корисни подаци, као и легенда са значењем нумеричких и других знакова и симбола на цртежу.

Члан 15.

У случају избијања пожара, евакуацију људи и имовине и спречавање ширења пожара у објектима одсека организује, и с тим у вези, предузимање потребних мера обезбеђује руководиоца одсека.

План евакуације поред лица из става 1. овог члана, спроводе упошљеници који су се затекли у објекту одсека у моменту избијања пожара:

Када се примети пожар у почетној фази, поступати на следећи начин:

- Гласом алармирати посетиоце и запослене у угроженом простору;
- Ватру гасити расположивом опремом тако да се увек налазите између пламена и излаза (леђима окренути излазу да пламен не би пресекао пут);
- Искључити систем климатизације, вентилације, електричне енергије за општу потрошњу изузев расвете и нужних потрошача;
- Ако се пожар не може брзо на безбедан начин угасити, искључити струју на главном прекидачу у разводном орману и приступити евакуацији из угроженог дела простора;
- Пре отварања врата треба их додирнути и проверити да ли су топла;
- Ако су топла не треба их отворати, ако нису отворити их пажљиво и уколико на путу за евакуацију нема пламена и дима треба кренути ка излазу;
- За собом затворити врата просторије;
- Врата не закључавати јер се може јавити потреба да се морате вратити у просторију ако вам је одсечен пут за евакуацију;
- Приликом евакуације не треба трчати, већ погнуто, због дима, кренути у напуштање објекта одсека;
- За евакуацију користити обележени евакуациони правац и кретати се у смеру који показују табле са ознакама смера евакуације;
- Никако се не враћати у просторије уколико сте нешто заборавили;
- Уколико одело буде захваћено пламеном треба стати, главу погнути ниже од тела, а затим се котрљати ради гашења пламена;
- Када се изађе из објекта одсека, треба се удаљити од њега најмање 10 m и у објекат се не враћати док руководилац гашења то не допусти;
- Ако се просторија не може напустити због пламена и дима на путу за евакуацију телефоном или на други начин обавестити ватрогасце о месту где се налазите;
- Немојте одмах отворати или разбијати прозор јер може доћи до повлачења дима у просторију;
- Уколико дим улази у просторију због дисања савити се што ниже поду;
- Када дим почне озбиљније да улази у просторију и онемогући дисање направити отвор у доњој зони прозора (не разбијати га комплетног). Кроз овај отвор треба дисати ваздух од споља.

Члан 16.

О насталом пожару обавештава се најближа подручна ватрогасна јединица и полицијска управа, односно полицијска станица Министарства унутрашњих послова у Лесковцу, Прокупљу, Бујановцу и Бלאцу.

Члан 17.

Евакуацијом људи и имовине и спречавањем ширења пожара, руководи тим за евакуацију из Плана заштите и спасавања академије уколико одговорно лице другачије не одреди и то све док руковођење акцијом гашења пожара и спасавање људи и имовине не преузме руководилац територијалне ватрогасне јединице.

Руководилац акције из става 1. овог члана (тим за евакуацију из Плана заштите и спасавања) одлучује о начину објављивања евакуације, руководећи се превасходно потребом да се објављивањем не изазове паника и да евакуација буде успешно спроведена.

Евакуација се врши најбезбеднијим и, по правилу, прописно обележеним путевима за излазак из објекта одсека захваћеног пожаром.

Члан 18.

У случају избијања пожара, без одлагања се предузимају мере за гашење пожара. Запослени у Академији Јужна Србија дужни су да учествују у гашењу пожара, спасавању људи и угрожене имовине.

Члан 19.

По сазнању о насталом пожару предузимају се следеће мере:

- 1) руководилац акције даје знак за узбуну ради гашења пожара, и то звучним сигналом или на други (уобичајени) начин.
- 2) запослени који се у време узбуне налазе у објекту одсека дужни су да одмах дођу на место пожара
- 3) по доласку на место пожара руководилац акције процењује ситуацију и одлучује о начину спасавања људи и имовине и спречавању ширења пожара, а нарочито о евакуацији, врсти опреме и средстава која ће употребити и начину гашења пожара, мерама безбедности при евакуацији и гашењу пожара, употреби заштитне опреме, начину снабдевања водом и другим питањима од значаја за евакуацију и спречавање ширења пожара.

Члан 20.

За време пожара сви присутни и/или позвани запослени дужни су да извршавају налоге Руководиоца акције.

Члан 21.

После настанка пожара и давања знака за узбуну забрањена је употреба фиксних телефона правног лица, изузев за неодложне разговоре који су у вези са насталим пожаром.

Члан 22.

Гашење пожара и спасавање људи и имовине одсека врши се док се пожар не угаси, односно спасавање не заврши.

Запослени који учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине напуштају место пожара тек пошто се руководилац акције увери да је пожар угашен и спасавање успешно завршено.

По завршеној евакуацији и интервенцији на спречавању ширења пожара руководилац акције дужан је да сачини извештај о току и резултатима евакуације и интервенције и достави га руководиоцу одсека.

5. Начин обуке запослених из области заштите од пожара

Члан 23.

Оспособљавање запослених за спровођење заштите од пожара врши се кроз основну обуку и практичну проверу знања запослених из области заштите од пожара коју председник Академије и руководиоци одсека и лице задужено за послове заштите од пожара, организује у складу са одредбама чл. 53. и 54. Закона о заштити од пожара.

Садржајем програма основне обуке запослених из области заштите од пожара обезбеђује се стицање основних теоретских и практичних знања о:

- нормативном уређењу заштите од пожара;
- пожарима;
- превентивној заштити од пожара;
- средствима за гашење пожара;
- ватрогасним справама и опреми;
- тактици гашења пожара;
- садржини ових правила,
- а посебно поступању запослених у случају избијања пожара, односно евакуацији и спречавању ширења пожара.

Члан 24.

Практична провера знања запослених из области заштите од пожара врши се провером практичне обучености.

Запослени који не задовољи на провери знања дужан је да се накнадно, а најкасније у року од 15 до 30 дана од дана извршене провере, подвргне поновној провери знања.

Члан 25.

Приликом ступања на рад сваки запослени мора бити упознат са овим правилима и обавештен да је дужан да најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад присуствује обуци и провери знања из чл. 23. до 24. ових правила.

Члан 26.

Програм основне обуке доноси председник Академије по прибављеној сагласности министарства . Програм основне обуке садржи општи и посебан део.

Члан 27.

Основна обука из области заштите од пожара организује се за све запослене најкасније у року од једне године од дана ступања на рад.

Основну обуку и практичну проверу знања запослених обавља лице које раде на пословима заштите од пожара код послодавца у овом случају у Академији Јужна Србија.

Провера знања запослених врши се једном у три године. Обука се изводи путем предавања и практичних вежби и обавезна је за све запослене.

Члан 28.

По извршеној основној обуци запослених, спроводи се поступак провере знања путем теста.

Члан 29.

Запослени су дужни да присуствују обуци и провери знања из области заштите од пожара и да се у току рада придржавају прописаних упутстава, упозорења, забрана, мера заштите од пожара, као и да у случају пожара приступе гашењу пожара.

6. Техничка опрема и средства за гашење пожара

Члан 30.

За успешно извршавање обавеза на заштити запослених и имовине одсека Академије струковних студија Јужна Србија од пожара и гашења пожара, Планом евакуације и Главним пројектом за заштиту од пожара утврђује се минимум техничке опреме и средстава за гашење пожара, врсте опреме и средстава и њихов размештај.

За одржавање опреме и средстава за гашење пожара као и њихово наменско коришћење и исправност одговоран је Председник Академије, помоћници председника, руководиоци одсека, лице за организовање послова заштите од пожара, домар, помоћни радник, портири и остали запослени.

Члан 31.

Средства и опрема за гашење пожара се морају налазити на означеним, видним и приступачним местима у просторијама и објектима одсека и ван њих и морају бити увек у исправном стању

Апарати за гашење пожара се морају контролисати у складу са техничким прописима и упутствима произвођача, најмање једном у шест месеци, односно два пута за годину дана.

Сервисирање и контролно испитивање апарата за гашење пожара врши овлашћена организација а сваки апарат мора имати контролну картицу са подацима о пуњењу, контроли, датумом и потписом.

У одсецима постоји унутрашњи и спољашњи систем хидрантске мреже за гашење пожара.

7. Прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта одсека

Прорачун максималног броја људи који се може безбедно евакуисати из објекта Одсека за пословне студије Лесковац

Члан 32.

Дозвољена времена и брзине при евакуацији су:

време припреме за евакуацију је максимално 3 мин за јавне објекте и то је време од тренутка сазнања о настанку пожара до напуштања просторије боравка;

- кретање особе у I етапи - максимално 30 секунди - T1
- кретање особе у II етапи - максимално 60 сек - T2
- кретање особе у III етапи - максимално 180 секунди - T3
- брзина неометаног кретања по равном поду $V_0=1,5$ m/s
- брзина кретања низ степениште се коригује коефицијентом $U=0,8$
- за наилазак на врата отвора мањег од 1,6 m додаје се 3s на сваких 10 лица за наилазак на степениште додаје се 2 s на сваких 10 лица
- за скретање под углом већим од 60 додаје се 5 s на сваких 10 лица
- $N = 500$ - прорачунат максималан број лица у објекту

Прорачун евакуације са полазним местом у објекту ОДСЕК ЗА ПОСЛОВНЕ СТУДИЈЕ
ЛЕСКОВАЦ

Припрема за евакуацију $t_p = 180$ s

Потребно време за евакуацију је: $T_e = T_p + T_1 + T_2 + T_3$

$T_e = 180 + 30 + 60 + 180 = 450$ s = 7min 30s

I етапа евакуације - од полазног места (ПМ-просторија бр.13 на 2.спрату) до првог излаза (ПИ-излаз из просторије),

на равном ходу $t_1 = 6m : 1,5m/s = 4$ s

укупно трајање I етапе = 4s < 30s

II етапа евакуације - од првог излаза (ПИ-излаз из просторија бр.13 на 2.спрату) до етажног излаза (ЕИ-излаз са етаже),

на равном ходу $t_2 = 40m / 1,5m/s = 27$ s

време задржавања због скретања $t_2 = (20 / 10 * 5) = 10$ s

укупно трајање II етапе = 37s < 60s

III етапа евакуације - од етажног излаза до коначног излаза, по степеништу $t_3 = 37m / 1,2m/s = 31$ s

укупно трајање III етапе = 31s < 180s

IV етапа евакуације - од коначног излаза до безбедног места, на равном ходу

$U = 20m / 1,5m/s = 14$ s

укупно трајање IV етапе = 14s

$T_e = 180 + 30 + 37 + 31 + 14 = 292$ s ~ 5min < 7min 30s

Закључак:

Максимално време евакуације из најудаљенијег простора до безбедног места је приближно 5 минута, што је мање од потребног времена за евакуацију од 7 минута и 30 секунди.

С обзиром на време добијено у предходном прорачуну за евакуацију лица у случају пожара, као и да су предвиђене довољне ширине и правилан распоред крајњих излаза, задовољени су сви услови за безбедну евакуацију свих лица из предметног објекта. Удаљеност од излаза из просторија до степеништа не прелази 30 метара у надземном делу. Смер евакуације унутар објекта приказан је у графичком делу пројекта.

Путеви евакуације обележени су антипаник расветом на степеништима и путевима према излазу из објекта.

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ СПМ, која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине у току 1 минута.

Може се узети следеће:

за ширину 0,9 м СПМ износи 48-62 особе/мин;

за ширину од 1,40 м СПМ износи 78-90 особа/мин, а

за ширину од 1,80 м износи 98 -108 особа/мин.

Како је време потребно за евакуацију до КИ:

$T_{e2} = 292s = 5\text{min}$ (усвојићемо неповољнији случај - 5 мин.)

МАКСИМАЛАН БРОЈ ЉУДИ КОЈИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ПРЕДМЕТНОГ ОБЈЕКТА ЈЕ:

$P_{\max} = T_{e2} * SPM = 5 \text{ мин} * 108 \text{ особа/мин} = 540 \text{ особа/мин}$

Прорачун максималног броја људи који се може безбедно евакуисати из објекта Одсека за пословне студије Блаце

Члан 33.

Максималан број људи који се у једном тренутку могу наћи у простору Школе за време наставе је одређен важећим распоредом часова и вежби, те бројем тренутно присутних студената и наставног особља, као и ваннаставног особља, што укупно износи око 189 (од тога 150 студената и 39 запошљених - 12 наставно и 27 ваннаставно особље).

Анализа евакуације се ради за најнеповољнији случај, а то је евакуација особе која се нађе у најудаљенијем делу објекта.

Потребна ширина излазних врата из објекта

Усвојена јединица ширине излаза износи 60 см на 100 људи. $G1$ -укупан (максималан) број лица $N1$ - потребна ширина свих врата $N1 = G1 \times 0,6/100$ s $189 \times 0,6/100 = 189 \times 0,006 = 1,134$

м Стварна ширина главног излаза (врата) је: 1.80 м.~ задовољава

Прорачун времена евакуације из објекта

I Етапа од полазног места до првог излаза (од P_m до P_n)

Анализа евакуације се ради за најнеповољнији случај, а то је особа која се нађе у најудаљенијем делу најдаље просторије на другом спрату.

Кретање особа у првој етапи мора се завршити за 30 секунди $T_1 = 10,00 \text{ м} : 1,50 \text{ м/с} = 6,66 \text{ сек.}$

II етапа од првог излаза до етажног излаза (од P_n до E_n)

Кретање особа у другој етапи мора се завршити за 60 секунди $T_2 = 10,00 \text{ м} : 1,50 \text{ м/с} = 6,66 \text{ сек.}$

III етапа од етажног излаза до крајњег излаза из објекта (од E_n до K_n)

Кретање особа у трећој етапи мора се завршити за 180 секунди

$T_3 = \{20,00 \text{ м} : 1,50 \text{ м/с} \times 0,8\} + \{12,00 \text{ м} : 1,50 \text{ м/с}\} = 10,66 + 8,00 = 18,66 \text{ сек.}$

IV етапа од крајњег излаза до безбедног места (од K_n , до БМ)

$T_4 = 20,00 \text{ м} : 1,50 \text{ м/с} = 13,33 \text{ сек.}$

Ако је време припреме евакуације T_{ne} -5 мин. онда је УКУПНО време евакуације:

$T_e = T_1 + T_2 + T_3 + T_4 + T_{ne}$

$6,66 + 6,66 + 18,66 + 13,33 + 300 = 345,31$ секунди, односно 5 минута и 45,31 секунди,

Време евакуације је $T_v = 5,45$ минута

Констатујемо да се максимални број од 189 лица у објекту, може безбедно евакуисати из њега, односно да путеви за евакуацију и евакуациони излази задовољавају услове за брзу и ефикасну евакуацију.

Прорачун максималног броја људи који се може безбедно евакуисати из објекта Одсека за технолошко уметничке студије Лесковац

Члан 34.

Време евакуације израчунато је по обрасцу: $t_{ev} = P/V * K + L/V$ sec где је:

T_{ev} = време евакуације

P = број људи у објекту

V = ширина излазних врата на објекту

K = коефицијент пролаза особа, искуствена вредност 1,3 особа по м/сек

L = укупна дужина пута у метрима

V = брзина кретања је 0,6 м/сек за сваку особу

Примењени прорачун за овај објекат је извршен са најнеповољнијим условима:

- дужина евакуационог пута из најудаљенијег места, кабинет професора бр.20, до излазних врата 40,00 м

- ширина излазних врата 2,0 м

- број људи 150 (**пројектовани број лица**)

$t_{ev} = 124,36$ с = 2,073 мин

Примењени прорачун за овај објекат је извршен са најнеповољнијим условима тј. дужина евакуационог пута је износила 40,00м, а ширина излазних врата 1,6 м за број људи 120.

Добијени резултати од 124,36 сек (2,073 мин) у потпуности задовољавају критеријуме за евакуацију тј.

Не прелазе 3,00 мин, што је крајња граница за овакве случајеве. Напомињемо да је у 90% случајева, време евакуације краће с обзиром на измењење услове у броју људи који се налазе у објекту.

Из горе наведених формула произилази и формула помоћу које можемо доћи до прорачуна максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати у експозитури:

$$P = (180 - L/0,6) * V * 1,3$$

Где је:

T_{ev} = време евакуације у секундама (мах 3,00 мин, **односно 180 сек**)

P = број људи у објекту

V = ширина излазних врата на објекту

K = коефицијент пролаза особа, искуствена вредност 1,3 особа по м/сек

L = укупна дужина пута у метрима

V = брзина кретања је 0,6 м/сек за сваку особу

Примењени прорачун за овај објекат извршен је са најнеповољнијим условима:

- дужина евакуационог пута из најудаљенијег места, кабинет професора бр.20 до излазних врата је 40,00м
- ширина излазних врата је 2,0м
- број људи **294** (максималан број људи)

Прорачун максималног броја људи који се може безбедно евакуисати из објекта Одсека за пољопривредно-прехранбене студије Прокупље

Члан 35.

Евакуација из зграде бр.1

Припрема за евакуацију $t_p = 180$ s

Потребно време за евакуацију је: $T_e = T_p + T_1 + T_2 + T_3$

I етапа евакуације - од полазног места (ПМ-просторија лабораторије у приземљу школе) до првог излаза (ПИ-излаз из просторије),

на равном ходу $t_1 = 12\text{m} : 1,5\text{m/s} = 8\text{s}$

укупно трајање I етапе = $8\text{s} < 30\text{s}$

II етапа евакуације - од првог излаза (ПИ-излаз из просторије лабораторије) до етажног излаза (ЕИ-излаз са етаже),

на равном ходу $t_2 = 11\text{m} / 1,5\text{m/s} = 7,3\text{s}$

време задржавања због скретања $t_2 = (45 / 10 * 2) = 9\text{s}$,

раван ход $t_{21} = 20\text{m} / 1,5\text{m/s} = 13,3\text{s}$

време задржавања због скретања $t_2 = (45 / 10 * 2) = 9\text{s}$

укупно трајање II етапе = $38,6\text{s} < 60\text{s}$

III етапа евакуације - од етажног излаза до коначног излаза,

Раван ход $t_3 = 5\text{m} / 1,5\text{m/s} = 3,3\text{s}$

Кретање низ степенице

$V = 1,5 * U$

$U = 0,8$

$V = 1,5 * 0,8$

$V = 1,2\text{m/s}$

Време потребно за 1м степеништа је 1,2 с

укупно трајање III етапе = $4,5\text{s} < 180\text{s}$

IV етапа евакуације - од коначног излаза до безбедног места, на равном ходу

$$U = 20\text{m} / 1,5\text{m/s} = 14\text{s}$$

укупно трајање IV етапе = 14 s

$$T_e = 180 + 38,6 + 4,5 + 14 = 237,1\text{s} \sim 4\text{min} < 7\text{min } 30\text{s}$$

Закључак:

Максимално време евакуације из најудаљенијег простора до безбедног места је приближно 4 минута, што је мање од потребног времена за евакуацију од 7 минута и 30 секунди.

Путеви евакуације обележени су антипаник расветом на степеништима и путевима према излазу из објекта.

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ СПМ, која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине у току 1 минута.

Може се узети следеће:

за ширину 0,9 м СПМ износи 48-62 особе/мин;

за ширину од 1,40 м СПМ износи 78-90 особа/мин, а

за ширину од 1,80 м износи 98 -108 особа/мин.

Како је време потребно за евакуацију до КИ:

$$T_{e2} = 292\text{s} = 5\text{min} \text{ (усвојићемо неповољнији случај - 5 мин.)}$$

МАКСИМАЛАН БРОЈ ЉУДИ КОЈИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ПРЕДМЕТНОГ ОБЈЕКТА ЈЕ:

$$R_{\text{max}} = T_{e2} * \text{SPM} = 4 \text{ гпјп} * 62 \text{ особа/мин} = 248 \text{ особа/мин}$$

Евакуација из зграде бр.2

Припрема за евакуацију $t_p = 180 \text{ s}$

Потребно време за евакуацију је: $T_e = T_p + T_1 + T_2 + T_3$

$$T_e = 180 + 30 + 60 + 180 = 450 \text{ s} = 7\text{min } 30\text{s}$$

I етапа евакуације - од полазног места (ПМ-канцеларија у згради 2) до првог излаза (ПИ-излаз из просторије),

на равном ходу $t_1 = 4\text{m} : 1,5\text{m/s} = 2,6\text{s}$

укупно трајање I етапе = 2,6s < 30s

II етапа евакуације - од првог излаза (ПИ-излаз из канцеларије) до етажног излаза (ЕИ-излаз са етажне),

на равном ходу $t_2 = 21\text{m} / 1,5\text{m/s} = 14\text{s}$

укупно трајање II етапе = 14s < 60s

III етапа евакуације - од етажног излаза до степеништа ,

Раван ход $t_3 = 2\text{m} / 1,5\text{m/s} = 1,3\text{s}$

Кретање низ степенице

$$V=1,5*U$$

$$U = 0,8$$

$$V=1,5*0,8$$

$$V=1,2\text{m/s}$$

Време потребно за 1м степеништа је 1,2 с

укупно трајање III етапе = 2,5s < 180s

IV етапа евакуације - од коначног излаза до безбедног места, на равном ходу

$$U = 20\text{m} / 1,5\text{m/s} = 14\text{s}$$

укупно трајање IV етапе = 14 s

$$T_e = 180 + 2,6 + 14 + 2,5 + 14 = 231 \text{ s} \sim 3,5\text{min} < 7\text{min } 30\text{s}$$

Закључак:

Максимално време евакуације из најудаљенијег простора до безбедног места је приближно 3,5 минута, што је мање од потребног времена за евакуацију од 7 минута и 30 секунди.

Путеви евакуације обележени су антипаник расветом на степеништима и путевима према излазу из објекта.

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ СПМ, која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине у току 1 минута.

Може се узети следеће:

за ширину 0,9 м СПМ износи 48-62 особе/мин;

за ширину од 1,40 м СПМ износи 78-90 особа/мин, а

за ширину од 1,80 м износи 98 -108 особа/мин.

Како је време потребно за евакуацију до КИ:

$$T_{e2} = 231\text{s} = 3,5\text{min} \text{ (усвојићемо неповољнији случај – 4 мин.)}$$

МАКСИМАЛАН БРОЈ ЉУДИ КОЈИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ПРЕДМЕТНОГ ОБЈЕКТА ЈЕ:

$$P_{\text{max}} = T_{e2} * \text{SPM} = 4 \text{ гпјн} * 62 \text{ особа/мин} = 248 \text{ особа/мин}$$

Прорачун максималног броја људи који се може безбедно евакуисати из објекта Одсека студија за васпитаче

Члан 36.

Евакуација из Дома културе

Дозвољена времена и брзине при евакуацији су:

време припреме за евакуацију, је максимално 3 мин за јавне објекте и тоје време од тренутка сазнања о настанку пожара до напуштања просторије боравка;

- кретање особе у I етапи - максимално 30 секунди - T1

- кретање особе у II етапи - максимално 60 сек - T₂
- кретање особе у III етапи - максимално 180 секунди – T₃
- брзина неометаног кретања по равном поду $v_0=1,5 \text{ m/s}$
- брзина кретања низ степениште се коригује коефицијентом $\mu=0,8$
- за наилазак на врата отвора мањег од 1,6 m додаје се 3s на сваких 10 лица за наилазак на степениште додаје се 2 сек на сваких 10 лица
- за скретање под углом већим од 60 дода је се 5 сек на сваких 10 лица
- Прорачун евакуације са полазним местом у објекту ОДСЕК СТУДИЈА ЗА ВАСПИТАЧЕ

Припрема за евакуацију $t_p=180 \text{ s}$

Потребно време за евакуацију је: $T_e = T_p + T_1 + T_2 + T_3$

I етапа евакуације - од полазног места (ПМ-просторија на првом спрату Дома културе) до првог излаза (ПИ-излаз из просторије),

на равном ходу $t_1 = 20\text{m} : 1,5\text{m/s} = 13\text{s}$

укупно трајање I етапе = $13\text{s} < 30\text{s}$

II етапа евакуације - од првог излаза до етажног излаза (ЕИ-излаз са етажне),

на равном ходу $t_2 = 20\text{m} / 1,5\text{m/s} = 13\text{s}$

време задржавања због скретања $t_2 = (27 / 10 * 5) = 5,4\text{s}$

укупно трајање II етапе = $18,4\text{s} < 60\text{s}$

III етапа евакуације - од етажног излаза до коначног излаза, по степеништу

$$V = 1,5 * U$$

$$U = 0,8$$

$$V = 1,5 * 0,8$$

$$V = 1,2\text{m/s}$$

За степениште дужине 4м: $V = 4 / 1,2\text{m/s}$

$$V = 3,3 \text{ s}$$

$$T_3 = 1\text{m} / 1,5\text{m/s} = 0,6\text{s}$$

скретање: $t_3 = (27 / 10 * 5) = 5,4\text{s}$

За степениште дужине 4м: $V = 4 / 1,2\text{m/s}$

$$V = 3,3 \text{ s}$$

$T_3 = 3\text{m} / 1,5\text{m/s} = 2\text{s}$ од степеништа до излаза

укупно трајање III етапе = $14,6\text{s} < 180\text{s}$

IV етапа евакуације - од коначног излаза до безбедног места, на равном ходу

$$U = 20\text{m} / 1,5\text{m/s} = 14\text{s}$$

укупно трајање IV етапе = 14s

$$T_e = 180 + 13 + 18,4 + 14,6 + 14 = 226\text{s} \sim 4\text{min}$$

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ СПМ, која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине у току 1 минута.

Може се узети следеће:

за ширину 0,9 м СПМ износи 48-62 особе/мин;

за ширину од 1,40 м СПМ износи 78-90 особа/мин, а

за ширину од 1,80 м износи 98 -108 особа/мин.

Како је време потребно за евакуацију до КИ:

$T_{e2} = 226s = 4min$ (усвојићемо неповољнији случај - 4 мин.)

МАКСИМАЛАН БРОЈ ЉУДИ КОЈИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ПРЕДМЕТНОГ ОБЈЕКТА ЈЕ:

$R_{max} = T_{e2} * SPM = 4 \text{ мин} * 62 \text{ особа/мин} = 248 \text{ особа}$

Евакуација из Објекта поште

I етапа евакуације - од полазног места (ПМ-просторија на првом спрату Поште) до првог излаза (ПИ-излаз из просторије),

на равном ходу $t_1 = 10m : 1,5m/s = 6,6 s$

укупно трајање I етапе = 6,6s < 30s

II етапа евакуације - од првог излаза до етажног излаза (ЕИ-излаз са етаже),

време задржавања због скретања $t_2 = (27 / 10 * 5) = 5,4s$

$V = 1,5 * U$

$U = 0,8$

$V = 1,5 * 0,8$

$V = 1,2m/s$

За степениште дужине 4м: $V = 4 / 1,2m/s$

$V = 3,3 s$

$t_2 = 1m / 1,5m/s = 0,6s$

укупно трајање II етапе = 9,3 < 60s

III етапа евакуације - од етажног излаза до коначног излаза, по степеништу

скретање: $t_3 = (27 / 10 * 5) = 5,4s$

$t_3 = 3m / 1,5m/s = 2s$ од степеништа до излаза

укупно трајање III етапе = 7,4 < 180s

IV етапа евакуације - од коначног излаза до безбедног места, на равном ходу

$U = 20m / 1,5m/s = 14s$

укупно трајање IV етапе = 14s

$T_e = 180 + 6,6 + 9,3 + 7,4 + 14 = 217s \sim 4min$

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ СПМ, која показује број људи који може да прође кроз пролаз или излаз одређене ширине у току 1 минута.

Може се узети следеће:

за ширину 0,9 м СПМ износи 48-62 особе/мин;

за ширину од 1,40 м СПМ износи 78-90 особа/мин, а

за ширину од 1,80 м износи 98 -108 особа/мин.

Како је време потребно за евакуацију до КИ:

$T_{e2} = 226s = 4min$ (усвојићемо неповољнији случај - 4 мин.)

МАКСИМАЛАН БРОЈ ЉУДИ КОЈИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ПРЕДМЕТНОГ ОБЈЕКТА ЈЕ:

$P_{max} = T_{e2} * SPM = 4 \text{ min} * 62 \text{ osoba/min} = 248 \text{ osoba}$

8. Прелазне и завршне одредбе

Члан 37.

Заштита од пожара је континуирани процес који се мора обављати непрекидно у току рада применом нових и одржавањем постојећих мера заштите од пожара којима се омогућава да примењене мере на време идентификују опасности и елиминишу ризик од пожара у простору о коме се старамо.

Сваки запослени приликом ступања на рад мора бити упознат са овим Правилима и обавештен да је у року од једне године од дана ступања на рад дужан да присуствује обуци и провери знања по Програму основне обуке.

Измене и допуне ових Правила врше се код битних промена у посматраном простору који са собом носе измене ризика од пожара као што су:

- битне промене броја лица која бораве у посматраном простору у односу на евакуационе правце и могућност обезбеђивања евакуације свих лица из посматраног простора.

- надградња објеката одсека, у смислу да ли постојеће инсталације могу у посматраном простору задовољити услове новонастале ситуације (посебно електричне инсталације).

Измене и допуне правила заштите од пожара доносе се на начин прописан за његово доношење.

Повреде одредаба ових Правила сматрају се повредом радне обавезе.

Члан 38.

Ова правила ступају на снагу даном доношења.

Прилози:

1. Листа основних података у случају пожара
2. Упутство за поступање у случају пожара
3. План евакуације

У Лесковцу, 15.03.2021.



Председник Савета Академије

Мр Светомир Голубовић

Светомир Голубовић

1. ЛИСТА ОСНОВНИХ ПОДАТАКА У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА

1. ТЕЛЕФОН ВАТРОГАСНЕ БРИГАДЕ фиксни 193; моб. 016193

НАЗИВ ОБЈЕКТА ЈЕ: **ОДСЕК ЗА ПОСЛОВНЕ СТУДИЈЕ ЛЕСКОВАЦ**
АДРЕСА ОБЈЕКТА **Владе Јовановића 8, Лесковац**
ТЕЛЕФОН **016/254-961**

2. ТЕЛЕФОН ВАТРОГАСНЕ БРИГАДЕ фиксни 193; моб. 016193

НАЗИВ ОБЈЕКТА ЈЕ **ОДСЕК ЗА ТЕХНОЛОШКО УМЕТНИЧКЕ СТУДИЈЕ ЛЕСКОВАЦ**
АДРЕСА ОБЈЕКТА **Вилема Пушмана 17, Лесковац**
ТЕЛЕФОН **016/242-569**

3. ТЕЛЕФОН ВАТРОГАСНЕ БРИГАДЕ фиксни 193; моб. 027193

НАЗИВ ОБЈЕКТА ЈЕ **ОДСЕК ЗА ПОЉОПРИВРЕДНО-ПРЕХРАМБЕНЕ СТУДИЈЕ ПРОКУПЉЕ**
АДРЕСА ОБЈЕКТА **Ђирила и Методија бр. 118400 Прокупље**
ТЕЛЕФОН **027/324-311**

4. ТЕЛЕФОН ВАТРОГАСНЕ БРИГАДЕ фиксни 193; моб. 017193

НАЗИВ ОБЈЕКТА ЈЕ **ОДСЕК СТУДИЈА ЗА ВАСПИТАЧЕ БУЈАНОВАЦ**
АДРЕСА ОБЈЕКТА **Караћорђевићев трг, б.б 17520 Бујановац**
ТЕЛЕФОН **017/650-056**

5. ТЕЛЕФОН ВАТРОГАСНЕ БРИГАДЕ фиксни 193; моб. 027193

НАЗИВ ОБЈЕКТА ЈЕ **ОДСЕК ЗА ПОСЛОВНЕ СТУДИЈЕ БЛАЦЕ**
АДРЕСА ОБЈЕКТА **Краља Петра 1, 18420 Блаце**
ТЕЛЕФОН **027/371-377**

ОБАВЕШТЕЊА КОЈА ТРЕБА ПРУЖИТИ КОД ПОЗИВА:

- **НАЗИВ И АДРЕСА ОБЈЕКТА ГДЕ ЈЕ ИЗБИО ПОЖАР**
- **ИМЕ ЛИЦА КОЈЕ ЈАВЉА, ФУНКЦИЈА, ТЕЛЕФОН**
- **ОБИМ ПОЖАРА И ЖАРИШТЕ**
- **ДА ЛИ У ОБЈЕКТУ ИМА ЉУДИ**

2. УПУТСТВО ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА

УПОЗОРИТЕ И АЛАРМИРАЈТЕ ЉУДЕ У ВАШЕМ ОКРУЖЕЊУ:



Упозорите и друге људе у Вашој близини гласним узвиком ПОЖАР или активирањем ручне дојаве пожара уколико постоји на објекту, како би се и они склонили на безбедно место. То урадите без панике!

ОБАВЕСТИТЕ ВАТРОГАСЦЕ:



Без одлагања, обавестите ватрогасну јединицу о пожару. Без панике, сталожено и разговетно саопштите: шта гори, тачно место пожара, личне податке и има ли угрожених лица, **НА БРОЈ ТЕЛЕФОНА 193**

УГАСИТЕ ПОЖАР:



Сами угасите пожар, само ако је пожар у почетној фази и уколико гашењем не доводите себе и друге у опасност. Користите ватрогасне апарате, хидранте или приручна средства за гашење пожара (земља, ћебе, снег, песак и сл.). Никада пожар не гасите водом уколико горе електрични уређаји под напоном или горе запаљиве течности.



• Уклоните сав запаљив материјал (лако запаљиве течности и судове подпритиском) из зоне угрожене пожаром,

• Искључите довод електричне енергије на главном прекидачу

• Уколико је пожар настао у ходнику објекта, не отварајте улазна врата. • Уколико се просторија пуни димом, пузите испод дима.

ПРУЖИТЕ ПРВУ ПОМОЋ УНЕСРЕЂЕНИМ ЛИЦИМА:



• Лице угрожено пожаром изнесите на безбедно место

• Проверите дисање и по потреби започните поступак оживљавања

• Ако онесвешћени дише, окрените га у бочни положај, повремено проверавајте дисање

• Позовите лекарски помоћ

• Покријте онесвешћеног

• Онесвешћено лице се сме се транспортовати само у лежећем (бочном) положају

• **НИКАДА, НЕ** покушавајте онесвешћеном давати храну и пиће, и **НЕ** остављајте онесвешћеног без надзора!